

Список использованных источников

1. В пункте пропуска «Котловка» состоится церемония завершения проекта «Совершенствование пересечения границы», финансируемого Европейским союзом // Официальный сайт Государственного таможенного комитета [Электронный ресурс]. – 2013. – Режим доступа: http://customs.gov.by/ru/press-center/news/zavtra-v-punkte-propuska-kotlovka-sostoitsja-tseremonija-zavershenija-proekta-sovershestvovanie-peresechenija-granitsy-finansiruemogo-evropejskim-sojuzom_i_5251.html. - Дата доступа: 05.09.2018.
2. ЕС – Беларусь: границы, которые объединяют / Евробюллетень // Официальный сайт Европейской службы внешнеэкономической деятельности [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://eeas.europa.eu/delegations/belarus/documents/press_corner/eurobulletin/the_eurobulletin_special_issue_december1_2013.pdf. – Дата доступа: 05.09.2018.
3. Международное техническое сотрудничество // Официальный сайт Государственного таможенного комитета [Электронный ресурс]. – 2014. – Режим доступа: http://gtk.gov.by/ru/mezhdunarodnoje_sotrudnichestvo/. – Дата доступа: 05.09.2018.
4. Модернизация западных рубежей // Портал «Беларусь сегодня» [Электронный ресурс]. – 2013. – Режим доступа: <http://respublika.sb.by/granitsa-61/article/modernizatsiya-zapadnykh-rubezhey-.html>. – Дата доступа: 05.09.2018.
5. Национальная программа международного технического сотрудничества на 2012 – 2016 годы Республики Беларусь: принята Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 4 мая 2012 №411 // Официальный сайт Министерства экономики Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.economy.gov.by/ru/f_economic/mezhdunarodnoe_tahnicheckoe_sotrudnichestvo/NPITC-1216. – Дата доступа: 05.03.2015.
6. Острога В. А. Таможенное право Европейского Союза. Взаимодействие таможенно-правовых систем ЕС и Республики Беларусь / В.А. Острога, Е. Н. Поликовская // Международное сотрудничество и опыт. Сб. докладов. – Минск, 2009. – С. 112–117.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАВАВЫХ ПАГАДНЕННЯЎ ДЗЯРЖАЎНАГА МЫТНАГА КАМІТЭТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ З МЫТНЫМІ СЛУЖБАМІ ДЗЯРЖАЎ – ЧЛЕНАЎ ЕЎРАЗІЙСКАГА ЭКАНАМІЧНАГА САЮЗА

У. В. Ляхоўскі¹⁾, К. Ю. Качаноўскі²⁾

¹⁾ *Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, Мінск, Беларусь, prysynak@gmail.com*

²⁾ *Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, Мінск, Беларусь, konstantin.kachanovsky@yandex.by*

Разглядаецца рэтраспектыва фарміравання дагаворнай базы міждзяржаўнага супрацоўніцтва Рэспублікі Беларусь з краінамі-партнерамі па Еўразійскаму эканамічнаму саюзу ў мытнай сферы на двухбаковай аснове за 1990-я – 2010-я гады. У публікацыі выкарыстаны матэрыялы з цяжучага архіва міжнародных прававых актаў Дзяржаўнага мытнага камітэта Рэспублікі Беларусь.

Ключавыя словы: Еўразійскі эканамічны саюз, Рэспубліка Беларусь, Рэспубліка Армения, Рэспубліка Казахстан, Кыргызская Рэспубліка, Расійская Федэрацыя, Дзяржаўны мытны камітэт Рэспублікі Беларусь, мытныя службы краін – членаў ЕАЭС, арганізацыйна-прававая аснова міждзяржаўнага ўзаемадзеяння ў мытнай сферы.

GENERAL CHARACTERISTICS OF LEGAL AGREEMENTS BETWEEN THE STATE CUSTOMS COMMITTEE OF THE REPUBLIC OF BELARUS AND CUSTOMS SERVICES OF THE MEMBER STATES OF THE EURASIAN ECONOMIC UNION

U. Liakhouski¹⁾, K. Kachanouski²⁾

- 1) *Belarusian State University, Minsk, Belarus, prysynak@gmail.com*
 2) *Belarusian State University, Minsk, Belarus, konstantin.kachanovsky@yandex.by*

Formation of treaty basis for international cooperation between the Republic of Belarus and partner countries in the Eurasian Economic Union in the customs sphere on a bilateral basis during 1990s – 2010s is considered in retrospective. Materials from the current archives of international legal acts of the State Customs Committee of the Republic of Belarus are used in the article.

Key words: The Eurasian Economic Union, the Republic of Belarus, the Republic of Armenia, the Republic of Kazakhstan, The Kyrgyz Republic, The Russian Federation, The State Customs Committee of the Republic of Belarus, customs services of the member states of the EAEU, organizational and legal basis of international interaction in the field of Customs affairs.

Міждзяржаўная дагаворна-правая база ў сферы мытнага рэгулявання ў рамках Еўразійскага эканамічнага саюза грунтуецца на агульнапрызнаных нормах і прынцыпах міжнароднага права, у прыватнасці на палажэннях Міжнароднай Кіецкай канвенцыі аб спрашчэнні і гарманізацыі мытных працэдур (у рэдакцыі Пратакола ад 26 чэрвеня 1999 г., Міжнароднай Найрабійскай канвенцыі аб узаемным адміністрацыйным садзейнічанні ў прадухіленні, раследаванні і спыненні мытных правапарушэнняў 1977 г., іншых стандартах і правілах Сусветнай мытнай арганізацыі, на наднацыянальных прававых актах ЕАЭС і двухбаковых пагадненнях паміж мытнымі службаў дзяржаў – партнёраў па еўразійскай інтэграцыйнай групіроўцы [1].

Распрацоўка мытных пытанняў у рамках міждзяржаўных дамоў краін – членаў ЕАЭС з’яўляюцца аднымі з прыярытэтных напрамкаў у дзейнасці Дзяржаўнага мытнага камітэта Рэспублікі Беларусь. Аналізуючы гэтыя дамовы Рэспублікі Беларусь у мытнай сферы, можна вызначыць важнейшыя напрамкі супрацоўніцтва па дадзеных пытаннях:

- належнае прававое забеспячэнне ўзаемадзеяння Дзяржаўнага мытнага камітэта Рэспублікі Беларусь з мытнымі падраздзяленнямі краін – членаў ЕАЭС;
- удасканаленне арганізацыйнай асновы супрацоўніцтва мытных службаў дзяржаў – членаў ЕАЭС у прадухіленні, выяўленні і раследаванні парушэнняў мытнага заканадаўства;
- укараненне інавацыйных форм і сродкаў па арганізацыі мытнага кантролю, па спрашчэнню транзітных перавозак па мытнай тэрыторыі дзяржаў-членаў ЕАЭС [2].

Пашырэнне прававога поля міжнароднага супрацоўніцтва аказвае станоўчы ўплыў на выніковасць міждзяржаўнага выканання задач, якія стаяць перад мытнымі органамі Рэспублікі Беларусь па абароне эканамічных інтарэсаў дзяржавы.

У цэлым з пачатку 1990-х гадоў Рэспубліка Беларусь падпісала каля 80 міжнародных дагавораў, якія тычацца тых ці іншых аспектаў мытнага супрацоўніцтва. У гэтую лічбу не ўваходзяць наднацыянальныя дагаворы, якія складаюць аснову мытнага заканадаўства ЕАЭС па пытаннях мытнага адміністравання. Асноўныя двухбаковыя пагадненні Рэспублікі Беларусь ў гэтай сферы прадстаўлены ў табліцы 1.

Табліца 1 – Двухбаковыя міжнародныя пагадненні ў сферы мытнай справы Рэспублікі Беларусь з дзяржавамі – членамі ЕАЭС

№ п/п	Змест пагаднення	Дата падпісання
1	2	3
Рэспубліка Арменія		
1.	Протокол о порядке оказания взаимопомощи между Государственным таможенным комитетом Республики Беларусь и Министерством по государственным доходам Республики Армения	31 кастрычніка 2000 г.

1	2	3
2.	Протокол о порядке взаимодействия Государственного таможенного комитета Республики Беларусь и Государственного таможенного комитета при Правительстве Республики Армения при сопоставлении данных таможенной статистики взаимной торговли Республики Беларусь и Республики Армения	23 кастрычніка 2006 г.
Республика Казахстан		
3.	Пагадненне аб супрацоўніцтве і ўзаемадапамозе ў мытных справах, падпісанага ў Маскве ў рамках агульнага пагаднення паміж урадамі дзяржаў – удзельніц СНД	15 красавіка 1994 г.
4.	Праатакол паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Мытным камітэтам Міністэрства дзяржаўных даходаў Рэспублікі Казахстан аб рэалізацыі Пагаднення аб супрацоўніцтве і ўзаемадапамозе ў мытных справах, падпісанага 15 красавіка 1994 г.	3 лістапада 1999 г.
5.	Праатакол аб парадку ўзаемадзеяння паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Казахстан пры супастаўленні дадзеных мытнай статыстыкі ўзаемнага гандлю Рэспублікі Беларусь і Рэспублікі Казахстан	5 лістапада 2008 г.
6.	Праатакол паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Казахстан аб узаемадзеянні ў пытаннях кантролю мытнага кошту тавараў ва ўзаемным гандлі паміж Рэспублікай Беларусь і Рэспублікай Казахстан	5 лістапада 2008 г.
7.	Праатакол паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Казахстан аб абмене папярэдніх інфармацыяй аб таварах і транспартных сродках, што перамяшчаюцца праз мытныя межы Рэспублікі Беларусь і Рэспублікі Казахстан	8 красавіка 2009 г.
Кыргызская Республика		
8.	Праатакол паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Дэпартаментам мытнай службы Камітэта па даходах пры Міністэрстве фінансаў Кыргызскай Рэспублікі аб рэалізацыі Пагаднення аб супрацоўніцтве і ўзаемадапамозе ў мытных справах.	15 красавіка 1994 г.
9.	Праатакол паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Дэпартаментам мытнай службы Камітэта па даходах пры Міністэрстве фінансаў Кыргызскай Рэспублікі аб рэалізацыі Пагаднення аб супрацоўніцтве і ўзаемадапамозе ў мытных справах	6 чэрвеня 2006 г.
Российская Федерация		
10.	Пагадненне паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй аб адзінстве кіравання мытнымі службамі	15 жніўня 1995 г.
11.	Праатакол аб узгадненні умоў размяшчэння і знаходжання ў мытных органах Рэспублікі Беларусь службовых асоб Прадстаўніцтва мытнай службы Расійскай Федэрацыі пры мытнай службе Рэспублікі Беларусь	29 верасня 1995 г.
12.	Праатакол аб уніфікацыі парадку мытнага афармлення і мытнага кантролю тавараў, што змяшчаюцца пад мытныя рэжымы свабоднай мытнай зоны і свабоднага склада	22 чэрвеня 2000 г.
13.	Праатакол паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Дзяржаўным мытным камітэтам Расійскай Федэрацыі па пытаннях валютнага кантролю	15 чэрвеня 2001 г.
14.	Праатакол аб спрошчаным парадку мытнага афармлення транзітных тавараў, што перавозяцца чыгуначным транспартам у рамках Саюзнай дзяржавы Беларусь і Расіі	27 верасня 2001 г.
15.	Пагадненне паміж урадамі Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі аб транзіце тавараў, якія перамяшчаюцца па тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі	29 чэрвеня 2007 г.

1	2	3
16.	Прадакол паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Федэральнай мытнай службай Расійскай Федэрацыі аб рэалізацыі Пагаднення паміж урадамі Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі аб транзіце тавараў, якія перамяшчаюцца па тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі.	23 красавіка 2010 г.

Заўвага: Крыніца – [3]

Расійская Федэрацыя з'яўляецца найважнейшым партнёрам Рэспублікі Беларусь у знешнеэканамічнай дзейнасці, тым самым мае прыярытэт у двухбаковым супрацоўніцтве з іншымі дзяржавамі-членамі ЕАЭС. Міждзяржаўнае пагадненне паміж Беларуссю і Расіяй аб адзінстве кіравання мытнымі службама ўступіла ў сілу 15 жніўня 1995 г. і стала базісным прававым актам у супрацоўніцтве дзвюх дзяржаў у сферы мытных інтарэсаў. У дадзеным дакуменце былі замацаваны асноўныя наменклатурныя пазіцыі двухбаковага супрацоўніцтва, якія забяспечваюць адзіныя прынцыпы кіравання мытнымі службама Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі.

Не менш важным нам бачыцца Прадакол паміж ДМК Рэспублікі Беларусь і ДМК Расійскай Федэрацыі аб інфармацыйным узаемадзеянні мытных органаў дзвюх краін па пытаннях валютнага кантролю ад 15 чэрвеня 2001 г. У дадзеным дакуменце ўжо адлюстраваны інтарэсы Саюзнай дзяржавы ў мэтах павышэння эфектыўнасці мер па прадухіленні парушэнняў валютнага заканадаўства пры ажыццяўленні знешнеэканамічных аперацый.

Працягваючы тэму супрацоўніцтва з Расійскай Федэрацыяй варта адзначыць пагадненне паміж урадамі Беларусі і Расіі аб транзіце тавараў, якія перамяшчаюцца па тэрыторыі дзвюх краін, уступіўшае ў сілу 14 красавіка 2009 г. Гэтае пагадненне прынята ў мэтах спрашчэння мытнага афармлення і мытнага кантролю тавараў [3].

Разглядаючы арганізацыйна-прававое ўзаемадзеянне з мытнымі органама Рэспублікі Казахстан трэба ў першую чаргу назваць Прадакол аб супрацоўніцтве і ўзаемадапамозе паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Мытным камітэтам Міністэрства дзяржаўных даходаў Рэспублікі Казахстан 3 лістапада 1999 г. аб рэалізацыі ранейшага Пагаднення аб супрацоўніцтве і ўзаемадапамозе ў мытных справах, падпісанага яшчэ 15 красавіка 1994 г. Наступным дакументам, якое дапаўняла і развівала ўзаемадзеянне двух мытных службаў Прадакол паміж ДМК Рэспублікі Беларусь і Міністэрства фінансаў Рэспублікі Казахстан аб абмене папярэдняй інфармацыяй аб таварах і транспартных сродках, што перамяшчаюцца праз мытныя тэрыторыі названых краін, які ўступіў у сілу 8 красавіка 2009 г. У рамках падпісаных пагадненняў ставіліся задачы больш эфектыўнага ўзаемадзеяння і паляпшэння каардынацыі паміж мытнымі органама Беларусі і Казахстана дзеля забеспячэння эфектыўнага мытнага кантролю за таварамі і транспартнымі сродкама, намаганні прадухілення парушэнняў мытных заканадаўстваў краін, а таксама забеспячэння больш празрыстага налічэння мытных пошлін, падаткаў і іншых плацяжоў, якіма абкладаюцца тавары і транспартныя сродкі [3].

Пачаткам міжнародна-прававога супрацоўніцтва Рэспублікі Беларусь з Рэспублікай Арменія стаў Прадакол аб парадку ўзаемадзеяння Дзяржаўнага мытнага камітэта Рэспублікі Беларусь і Дзяржаўнага мытнага камітэта пры ўрадзе Рэспублікі Арменія па супастаўленні дадзеных мытнай статыстыкі ўзаемнага гандлю дзвюх краін за 23 кастрычніка 2006 г. (уступіў у сілу 7 мая 2007 г.). Дадзенае пагадненне спрыяла правільнаму і больш празрыстаму спаганню мытных пошлін, збораў, падаткаў і іншых плацяжоў пры ўвозе і вывазе тавараў, а таксама эфектыўнаму кантролю за перамяшчэннем і дастаўкай тавараў у краіну прызначэння, адпаведнасці заяўленых

мытных коштаў тавараў, звестак аб краіне паходжання, а таксама сапраўднасці дадзеных аб задэклараваных таварах [3].

Рэспубліка Кыргызстан сёння з'яўляецца партнёрам Рэспублікі Беларусь па Еўразійскаму эканамічнаму саюзу. Пачатак міждзяржаўнага супрацоўніцтва ў мытнай сферы паклаў Пратакол паміж Дзяржаўным мытным камітэтам Рэспублікі Беларусь і Дзяржаўнай мытнай інспекцыяй пры ўрадзе Кыргызскай Рэспублікі аб рэалізацыі Пагаднення аб супрацоўніцтве і ўзаемадапамозе ў мытных справах, падпісанага на саміце кіраўнікоў краін СНД 15 красавіка 1994 г. у Маскве. Імкненне больш эфектыўна ажыццяўляць мытны кантроль за перамяшчэннем тавараў і транспартных сродкаў ў рамках знешняга гандлю паміж краінамі прыспешыла пагадненні паміж беларускай і кыргызскай мытнямі аб своєчасовым абмене інфармацыяй праваахоўчага зместу, а таксама ў аказанні ўзаемнай прававой дапамогі ў мытных справах [3].

Прааналізаваўшы рэтраспектыву двухбаковага арганізацыйна-прававога ўзаемадзеяння ДМК Рэспублікі Беларусь са сваімі партнёрамі па Еўразійскаму эканамічнаму саюзу, можна вылучыць асноўныя задачы міждзяржаўнага супрацоўніцтва краін – членаў ЕАЭС:

- збліжэнне і гарманізацыя нацыянальных мытных заканадаўстваў краін ЕАЭС;
- завяршэнне арганізацыйна-прававога афармлення ў поўным аб'ёме рэжыму свабоднага гандлю, фарміраванне агульнага мытнага тарыфу і адзінай сістэмы мер нетарыфнага рэгулявання;
- усталяванне агульных правілаў гандлю таварамі і паслугамі і іх доступу на ўнутраныя рынкі;
- максімальнае збліжэнне сістэм мытнага рэгулявання;
- фарміраванне агульнага рынку транспартных паслуг і адзінай транспартнай сістэмы;
- напрацоўка арганізацыйна-прававой базы па забеспячэнню свабоднага перамяшчэння грамадзян дзяржаў ЕАЭС ўнутры інтэграцыйнай групіроўкі;
- пачатак працы па забеспячэнні свабоды руху капіталу і фарміраванні агульнага фінансавага рынку краін ЕАЭС;
- планіраванне па стварэнню роўных умоў для доступу замежных інвестыцый на рынкі краін ЕАЭС.

Вядомы расійскі эканаміст і ўпраўленец А. Кудрын лічыць, што трэба дапусціць да расійскіх дзяржаўных закупках кампаніі краін ЕАЭС. «Вядома, ад гэтага больш выйграюць партнёры Расіі, так як самыя вялікія закупкі маюць месца на расійскім рынку. Але раз мы дамовіліся, што гэтыя прынцыповыя рэчы мы павінны зрабіць таму што, калі гэтага не будзем рабіць, то тады мы павінны ўжо сёння разысціся і сказаць, што мы не робім істотных крокаў для гэтага развіцця», – адзначыў апошні [4]. Праўда, гэтая заява некаторымі расійскім «дзяржаўнікамі» была ўспрынята як акт дзяржаўнай здрады Расіі [5].

Уся праца па ліквідацыі адміністрацыйных і палітычных бар'ераў у ЕАЭС ідзе сёння надта марудна, так як прырода гэтых бар'ераў выцякае з адрозненняў у эканамічнай палітыцы дзяржаў еўразійскай «пяцёркі». Еўразійская інтэграцыя – гэта найбольш вынік палітычнай волі, а не інстытуцыйнага развіцця. За кошт палітычнай волі можна стварыць знешнюю прывабнасць канструкцыі рэгіянальнай інтэграцыі, аднак палітычнымі «скокамі» немагчыма ажыццявіць неабходныя інстытуцыйныя рэформы, каб гэтая канструкцыя набыла ўнутрунюю трываласць і ўстойлівасць. Дастаткова сказаць, што пакуль ніводная краіна ЕАЭС не завяршыла рэструктурізацыю сваёй эканомікі ў напрамку стварэння паўнавартаснага рынку і прававога забеспячэння інстытута прыватнай ўласнасці. І пакуль эканамічныя курсы асобных краін, хуткасць і глыбіня структурных рэформаў у іх будзе сур'ёзна адрознівацца – дагэтуль у дадзенай рэгіянальнай групіроўкі не будзе сур'ёзных

перспектыў для далейшага самаразвіцця, каб даць прыклад усяму свету паспяховага эканамічнага і сацыяльнага развіцця.

Спісак выкарыстаных крыніц крыніц

1. Внешняя торговля Республики Беларусь в условиях вступления в ВТО и евразийской интеграции / А.Е. Дайнеко [и др.]. Нац. акад. наук Беларуси, Ин-т экономики. – Минск: «Беларуская навука», 2013. – 245 с.
2. Международное таможенное сотрудничество: экономико-правовые аспекты: Коллективная монография / А.А. Бишенова, А.В. Власов, А.А. Галушкин и др. – Москва: Прометей, 2017. – 400 с.
3. Текущий архив международных правовых актов Государственного таможенного комитета Республики Беларусь.
4. Кудрин призвал Россию отказаться от национального эгоизма. [Электронны рэсурс] – Рэжым доступу: <https://www.rbc.ru/economics/31/10/2017/59f835ea9a79479bac76db62> Дата доступа: 04.11.2018.
5. Экономист счел госизменой призыв Кудрина к отказу России от «эгоизма». [Электронны рэсурс]: <https://rueconomics.ru/286431-ekonomist-schel-gosizmenoi-prizyv-kudrina-k-otkazu-rossii-ot-egoizma> Дата доступа: 04.11.2018.

ТАМОЖЕННЫЙ КОНТРОЛЬ ТАМОЖЕННОЙ СТОИМОСТИ ТОВАРОВ: НОВЕЛЛЫ ТК ЕАЭС

Ю.М. Мазаник

УО «ГИПКуПК таможенных органов Республики Беларусь», Минск, Беларусь, mazanik.yu@yandex.by

Исследуются нововведения в части порядка контроля таможенной стоимости товаров в связи со вступлением в силу Таможенного кодекса Евразийского экономического союза.

Ключевые слова: проверка таможенных, иных документов и (или) сведений; таможенная стоимость; Таможенный кодекс Евразийского экономического союза; таможенный контроль.

CUSTOMS CONTROL OF CUSTOMS VALUE: NOVELTIES OF THE CUSTOMS CODE OF THE EAEU **Y.M. Mazanik**

*EI «State Institute for Advanced Training and Retraining of Customs Authorities of the Republic of Belarus»,
Minsk, Belarus, mazanik.yu@yandex.by*

Novelties of customs value control provided in the Customs Code of the Eurasian Economic Union are considered.

Keywords: inspection of customs, other documents and (or) information; customs value; Customs Code of the Eurasian Economic Union; customs control.

Одним из ключевых вопросов, которые претерпели изменения с момента вступления в силу Таможенного кодекса Евразийского экономического союза (далее – ЕАЭС), является порядок контроля таможенной стоимости товаров.

Ранее положения о контроле таможенной стоимости товаров были утверждены Решением Комиссии Таможенного союза от 20.09.2010 № 376 (далее – Решение №376). Однако с момента вступления в силу Решения Коллегии Евразийской экономической комиссии от 04.09.2017 №112 (далее – Решение №112), установленный Решением №376 порядок контроля таможенной стоимости товаров, фактически не применяется за исключением отдельных положений [2].